

Motion till riksdagen 2012/13:Fi310

av Börje Vestlund m.fl. (S)

Barns rätt till omsorg när föräldrar arbetar

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om omsorg på kvällar, nätter och helger.

Motivering

Artikel 3 i FN:s barnkonvention stadgar att barnets bästa skall sättas i främsta rummet i alla åtgärder som rör barn. Det innebär enligt Barnkommitténs slutbetänkande (SOU 1997:116) bland annat att en individuell prövning skall göras i varje enskilt fall. Enligt skollagen skall förskoleverksamhet tillhandahållas i den omfattning som behövs med hänsyn till föräldrarnas förvärvsarbete eller studier eller barnets eget behov. Ansvaret för att erbjuda barnomsorg ligger hos kommunerna. Skolverket redovisar statistik på kommunnivå om inskrivna barn i förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg samt inskrivna barn på obekväma arbetstider, och den senaste statistiken avser år 2011. Det framgår att av Sveriges 290 kommuner är det endast 130 som tar emot barn på obekväma arbetstider. Det är sammanlagt 4 551 barn som erhåller omsorg på obekväma arbetstider fördelat på 2 376 i förskola, 833 på fritidshem och 1 342 under rubriken ”omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds”. Enligt medieuppgifter så ska sammanlagt 160 kommuner erbjuda omsorg på obekväma arbetstider under år 2012. Det är positivt om man jämför med år 2005 då endast 109 kommuner erbjöd omsorg på obekväma arbetstider. Denna statistik visar att 160 kommuner inte har omsorg på obekväma arbetstider, och om medieuppgifterna stämmer skulle det vara 130 kommuner d v s drygt hälften eller knappt hälften av kommunerna saknar idag denna viktiga verksamhet.

De regionala skillnaderna är stora. I de tre storstäderna och i kommungruppen större städer förekommer verksamheten i samtliga kommuner medan den endast undantagsvis förekommer i glesbygdskommunerna. Riksdagen

Fel! Okänt namn på

tillkännagav till regeringen våren 2012 om ett förslag om ett stimulansbidrag för att få fler kommuner att erbjuda omsorg på obekvämt arbetstid.

Barnomsorg är en förutsättning för yrkesarbetande föräldrar. Familjepolitiken syftar till att stödja föräldrar och familjer i olika sammanhang och konstellationer. Eftersom alla familjer inte består av två föräldrar som arbetar dagtid på vardagar är det viktigt att kommunerna ger möjlighet till en trygg och fungerande omsorg, även om föräldrarnas arbetstider är förlagda till sena kvällar, helger eller nätter. Det är oerhört viktigt att familjepolitiken inte konstrueras efter att ansvar för barnomsorg som syftar till att möjliggöra förvärvsarbete läggs på andra familjemedlemmar. Stöd från familjemedlemmar är och kan vara viktigt, men bör inte vara en förutsättning för att få arbetsliv och barnomsorg att gå ihop – det är en fråga om individens frihet och respekt för varje familjs unika situation.

Allt fler arbetar på obekvämt arbetstid. Därmed ökar också behovet av tillgång till barnomsorg på kvällar, nätter och helger. Detta gäller inte minst inom den allt viktigare servicesektorn – inte minst inom turism- och upplevelsebranscherna, offentliga sektorn och i viss mån i industrin. Det är branscher där ”man arbetar när alla andra vill vara lediga”, branscher som ökat kraftigt i betydelse och alltjämt har en stark utvecklingspotential. Men det är också branscher som till mycket stor del utgörs av lågbetalda och kvinnodominerade yrken. Ska Sverige stärka sin position inom dessa branscher är det en avgörande förutsättning att människor också kan och vill arbeta i dem.

Ett alltmer föränderligt arbetsliv måste möta de behov som föräldrar har för att få ihop vardagen med arbete och barn. Vi vill därför se över möjligheterna att öka tillgången på barnomsorg på kvällar, helger och nätter.

Stockholm den 3 oktober 2012

Börje Vestlund (S)

Helén Pettersson i Umeå (S)

Katarina Köhler (S)